

Ministru kabineta noteikumu projekta “Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumos Nr. 834 “Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem”” sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojums (anotācija)

Tiesību akta projekta anotācijas kopsavilkums	
Mērķis, risinājums un projekta spēkā stāšanās laiks (500 zīmes bez atstarpēm)	<p>Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumos Nr. 834 “Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem”” (turpmāk – noteikumu projekts) izstrādāts, lai samazinātu lauksaimniecības izraisītā gaisa piesārņojuma negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un vidi, kā arī, lai samazinātu lauksaimniecības izraisīto ūdens un augsnes piesārņojumu ar nitrātiem.</p> <p>Noteikumu projekts nosaka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - aizliegumu izmantot amonija karbonāta mēslošanas līdzekļus, lai veicinātu gaisa aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar amonjaku; - kultūraugu mēslošanas plāna kopsavilkuma iesniegšanu Valsts augu aizsardzības dienestā par iepriekšējā gada ražu; - prasības neseparētu fermentācijas atlieku iestrādei.

I. Tiesību akta projekta izstrādes nepieciešamība	
1. Pamatojums	<p>1. Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra Direktīva 2016/2284/ES par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK (turpmāk – Direktīva 2016/2284/ES).</p> <p>2. Likuma “Par piesārņojumu” 11.panta (2) daļas 12.punkts, kas deleģē Ministru kabinetam reglamentēt kārtību, kādā ierobežojama piesārņojošo vielu emisija no noteiktiem produktiem.</p>
2. Pašreizējā situācija un problēmas, kuru risināšanai tiesību akta projekts izstrādāts, tiesiskā regulējuma mērķis un būtība	<p>Noteikumu projekts izstrādāts pēc Zemkopības ministrijas iniciatīvas, lai samazinātu lauksaimniecības izraisītā gaisa piesārņojuma negatīvo ietekmi uz cilvēku veselību un vidi, kā arī, lai samazinātu lauksaimniecības izraisīto ūdens un augsnes piesārņojumu ar nitrātiem.</p> <p>Saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra Direktīvas 2016/2284/ES par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK (turpmāk – Direktīva 2016/2284/ES) III pielikuma 2.daļas A sadaļas 3.punkta 1.teikumu, Latvijai ir jāpārņem prasība aizliegt izmantot amonija karbonāta mēslošanas līdzekļus. Šobrīd valstī nacionālajos normatīvajos aktos nav noteikta prasība aizliegt amonija karbonāta mēslošanas līdzekļus. Līdz ar to noteikumu projektā operatoram tiek paredzēts aizliegt izmantot amonija karbonāta mēslošanas līdzekļus, lai veicinātu gaisa piesārņojuma novēršanu no</p>

lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar amonjaku. Tāpat noteikumu projektā noteikts pienākums Valsts augu aizsardzības dienestam kontrolēt minētās prasības īstenošanu.

Pašlaik spēkā esošajos Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumos Nr.834 "Noteikumi par ūdens un augsnes aizsardzību no lauksaimnieciskās darbības izraisīta piesārņojuma ar nitrātiem" (turpmāk – MK noteikumi Nr.834) lauksaimniekiem, kuri īpaši jutīgajā teritorijā (īpaši jutīgo teritoriju robežas ir noteiktas MK noteikumu Nr.834 4.punktā) apsaimnieko lauksaimniecībā izmantojamo zemi 20 hektāru un lielākā platībā vai audzē dārzeņus, kartupeļus, augļu kokus vai ogulājus trīs hektāru un lielākā platībā, katru gadu līdz 15.maijam Valsts augu aizsardzības dienestā iesniedz kultūraugu mēslošanas plāna kopsavilkumu par kārtējā gada ražu. Līdz ar to pašlaik Valsts augu aizsardzības dienestā lauksaimnieki mēslošanas kopsavilkuma plāna ietvaros sniedz informāciju par plānoto mēslošanas līdzekļu patēriņu. Pašlaik informācija par plānoto mēslošanas līdzekļu patēriņu nevis faktisko to izlietojumu saimniecībās īpaši jutīgajās teritorijās ir nepilnīga un praktiski nav pilnvērtīgi izmantojama Nitrātu ziņojuma sagatavošanai par Eiropas Komisijai par Eiropas Padomes direktīvas 91/676/EEK attiecībā uz ūdeņu aizsardzību pret piesārņojumu, ko rada lauksaimnieciskās izcelsmes nitrāti, izpildi, siltumnīcefektu gāzu emisiju aprēķiniem, augu barības elementu (slāpekļa un fosfora) bilanču aprēķinam, kā arī cita veida analīzei, kas saistīta ar lauksaimniecības ilglaicīgas attīstības stratēģijas plānošanu. Noteikumu projekts paredz prasību lauksaimniekiem, kuri apsaimnieko lauksaimniecības zemi īpaši jutīgajā teritorijā, iesniegt Valsts augu aizsardzības dienestā kultūraugu mēslošanas plāna kopsavilkumu par iepriekšējā gada ražu, norādot faktiski izmanto mēslošanas līdzekļu daudzumu līdzšinējās MK noteikumu Nr.834 prasības vietā iesniegt kultūraugu mēslošanas plānu par plānoto mēslošanas līdzekļu patēriņu.

MK noteikumos Nr.834 ir noteikts, ka mēslošanas līdzekli - fermentācijas atliekas – var neiestrādāt augsnē, ja to lieto kā papildmēslojumu. Dažkārt fermentācijas atlieku sagatavošanas procesā tehnoloģiski tiek atdalīta (separēta) fermentācijas atlieku šķidrā frakcija un sausā frakcija. Pašlaik MK noteikumu Nr.834 prasības atļauj visa veida fermentācijas atliekas izmantot kā papildmēslojumu, neiestrādājot tās. Fermentācijas atlieku sausās frakcijas izmantošana papildmēslojumā, neiestrādājot to, veicina gaisa piesārņojumu ar smakām, kas ir iemesls sūdzībām no apkārtnes iedzīvotājiem teritorijā, kur tiek šādā veidā mēslots. Šāda prakse nav arī agronomiski pamatota (slāpekļa zudumi emisiju veidā). Tādēļ noteikumu projekts paredz nosacījumu izmantot tikai neseparētas fermentācijas atliekas kā papildmēslojumu bez to iestrādes. Noteikumu projekts arī paredz prasību neseparētu fermentācijas atlieku izmantošanu mēslošanai tikai kopā ar augu pēcpļaujas atliekām, iestrādājot tos augsnē. Līdz ar to noteikumu projektā paredzēts, ka uz fermentācijas atliekām, kas tiek separētas attiecas tādas pašas prasības kā uz iestrādes prasībām pakaišu kūtsmēsliem.

3.	Projekta izstrādē iesaistītās institūcijas un publiskas personas kapitālsabiedrības	Noteikumu projekta izstrādē ir iesaistīts Valsts augu aizsardzības dienests un lauksaimnieku nevalstiskās organizācijas.
4.	Cita informācija	Nav

II. Tiesību akta projekta ietekme uz sabiedrību, tautsaimniecības attīstību un administratīvo slogu

1.	Sabiedrības mērķgrupas, kuras tiesiskais regulējums ietekmē vai varētu ietekmēt	Noteikumu projekts attiecas uz lauksaimniekiem, kas lieto mēslošanas līdzekļus. Balstoties uz informāciju, kas pieejama Kultūraugu uzraudzības valsts informācijas sistēmas mēslošanas līdzekļu un substrātu valsts reģistrā pašlaik amonija karbonāts Latvijā netiek izmantots kā mēslošanas līdzeklis.
2.	Tiesiskā regulējuma ietekme uz tautsaimniecību un administratīvo slogu	Noteikumu projekts neuzliek papildu administratīvo slogu lauksaimniekiem un Valsts augu aizsardzības dienestam kā kontrolējošajai iestādei noteikumu projektā iekļauto prasību ievērošanā, jo neparedz papildu informācijas sniegšanas vai uzglabāšanas pienākumus.
3.	Administratīvo izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
4.	Atbilstības izmaksu monetārs novērtējums	Projekts šo jomu neskar.
5.	Cita informācija	Nav

III. Tiesību akta projekta ietekme uz valsts budžetu un pašvaldību budžetiem

Projekts šo jomu neskar

IV. Tiesību akta projekta ietekme uz spēkā esošo tiesību normu sistēmu

1.	Saistītie tiesību aktu projekti	Jāizstrādā Ministru kabineta noteikumu projekts "Noteikumi par valsts kopējo gaisu piesārņojošo vielu emisiju samazināšanu un uzskaiti", lai pārņemtu Eiropas Parlamenta un Padomes 2016.gada 14.decembra Direktīvu 2016/2284/ES par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK.
2.	Atbildīgā institūcija	Zemkopības ministrija

3.	Cita informācija	Nav.
----	------------------	------

V. Tiesību akta projekta atbilstība Latvijas Republikas starptautiskajām saistībām

1.	Saistības pret Eiropas Savienību	Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra Direktīva 2016/2284/EK par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK (jāpārņem līdz 2018. gada 1. jūlijam).
2.	Citas starptautiskās saistības	Apvienoto Nāciju Organizācijas 1979. gada Ženēvas Konvencija par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos un tās 1999. gada protokols "Par paskābināšanas, eitrofikācijas un piezemes ozona līmeņa samazināšanu" (ar 2012. gada grozījumiem, kas apstiprināti ar Apvienot Nāciju Organizācijas 1979. gada Ženēvas konvencijas par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos Izpildinstitūcijas 30. sesijā pieņemto lēmumu Nr. 2012/1 un Nr. 2012/2).
3.	Cita informācija	Nav

1. tabula

Tiesību akta projekta atbilstība ES tiesību aktiem

Attiecīgā ES tiesību akta datums, numurs un nosaukums	Eiropas Parlamenta un Padomes 2016. gada 14. decembra Direktīva 2016/2284/EK par dažu gaisu piesārņojošo vielu valstu emisiju samazināšanu un ar ko groza Direktīvu 2003/35/EK un atceļ Direktīvu 2001/81/EK.		
A	B	C	D
Attiecīgā ES tiesību akta panta numurs (uzskaitot katru tiesību akta vienību – pantu, daļu, punktu, apakšpunktu)	Projekta vienība, kas pārņem vai ievieš katru šīs tabulas A ailē minēto ES tiesību akta vienību, vai tiesību akts, kur attiecīgā ES tiesību akta vienība pārņemta vai ieviesta	Informācija par to, vai šīs tabulas A ailē minētās ES tiesību akta vienības tiek pārņemtas vai ieviestas pilnībā vai daļēji. Ja attiecīgā ES tiesību akta vienība tiek pārņemta vai ieviesta daļēji, sniedz attiecīgu skaidrojumu, kā arī precīzi norāda, kad un kādā veidā ES tiesību akta vienība tiks pārņemta vai ieviesta pilnībā. Norāda institūciju, kas ir atbildīga par šo saistību izpildi pilnībā	Informācija par to, vai šīs tabulas B ailē minētās projekta vienības paredz stingrākas prasības nekā šīs tabulas A ailē minētās ES tiesību akta vienības. Ja projekts satur stingrākas prasības nekā attiecīgais ES tiesību akts, norāda pamatojumu un samērīgumu. Norāda iespējamās alternatīvas (t. sk. alternatīvas, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi) – kādos gadījumos būtu iespējams izvairīties no stingrāku prasību noteikšanas, nekā paredzēts attiecīgajos ES tiesību aktos
Direktīva 2016/2284			

III pielikuma 2. daļas A sadaļas 3. punkta 1. teikums	Noteikumu projekta 7.punkts	Pārņemts pilnībā	Neparedz stingrākas prasības
Cita informācija	Nav		
2. tabula Ar tiesību akta projektu izpildītās vai uzņemtās saistības, kas izriet no starptautiskajiem tiesību aktiem vai starptautiskas institūcijas vai organizācijas dokumentiem. Pasākumi šo saistību izpildei			
Attiecīgā starptautiskā tiesību akta vai starptautiskas institūcijas vai organizācijas dokumenta (turpmāk – starptautiskais dokuments) datums, numurs un nosaukums	Apvienoto Nāciju Organizācijas 1979. gada Ženēvas Konvencija par robežšķērsojošo gaisa piesārņošanu lielos attālumos (turpmāk – Ženēvas konvencija) un tās 1999. gada protokols “Par paskābināšanas, eitrofikācijas un piezemes ozona līmeņa samazināšanu” (ar 2012. gada grozījumiem, kas apstiprināti ar Ženēvas konvencijas Izpildinstitūcijas 30. sesijā pieņemto lēmumu Nr. 2012/1 un lēmumu Nr. 2012/2).		
A	B	C	
Ženēvas konvencija un tās 1999.gada protokols “Par paskābināšanas, eitrofikācijas un piezemes ozona līmeņa samazināšanu” uzliek Latvijai šādu pienākumu: Grozītā 1999. gada protokola “Par paskābināšanas, eitrofikācijas un piezemes ozona līmeņa samazināšanu” IX pielikums nosaka aizliegumu izmantot amonija karbonāta minerālmēslus. Latvijai jāievieš norma, lai nodrošinātu noteiktās prasības izpildi.	1. Noteikumu projekta 7.punktā ietvertā prasība nodrošina Ženēvas konvencijas protokolā “Par paskābināšanas, eitrofikācijas un piezemes ozona līmeņa samazināšanu” noteikto aizliegumu izmantot amonija karbonāta minerālmēslus.	A kolonnā minētās saistības tiek pildītas pilnībā.	
Vai starptautiskajā dokumentā paredzētās saistības nav pretrunā ar jau esošajām Latvijas Republikas	Projekts šo jomu neskar.		

starptautiskajām saistībām	
Cita informācija	Nav

VI. Sabiedrības līdzdalība un komunikācijas aktivitātes

1.	Plānotās sabiedrības līdzdalības un komunikācijas aktivitātes saistībā ar projektu	Informācija par noteikumu projektu tiks ievietota Zemkopības ministrijas tīmekļa vietnes www.zm.gov.lv sadaļā „Sabiedriskā apspriešana” (pieejams: https://www.zm.gov.lv/apspriesanas/).
2.	Sabiedrības līdzdalība projekta izstrādē	Noteikumu projekts elektroniski tiks nosūtīts saskaņošanai Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomei un Zemnieku saeimai.
3.	Sabiedrības līdzdalības rezultāti	Noteikumu projekts tiks saskaņots ar Lauksaimnieku organizāciju sadarbības padomi un Zemnieku saeimu.
4.	Cita informācija	Nav

VII. Tiesību akta projekta izpildes nodrošināšana un tās ietekme uz institūcijām

1.	Projekta izpildē iesaistītās institūcijas	Noteikumu projekta izpildi nodrošinās Valsts augu aizsardzības dienests.
2.	Projekta izpildes ietekme uz pārvaldes funkcijām un institucionālo struktūru. Jaunu institūciju izveide, esošu institūciju likvidācija vai reorganizācija, to ietekme uz institūcijas cilvēkresursiem	Noteikumu projekts nosaka jaunu uzdevumu Valsts augu aizsardzības dienestam uzraudzīt un kontrolēt noteikumu projekta 7.punktā ietvertās prasības ievērošanu, kā arī uzraudzīt un kontrolēt MK noteikumu Nr.834 3.3.5.apakšpunktā ietvertās prasības ievērošanu.
3.	Cita informācija	Nav

Zemkopības ministrs

Jānis Dūklavs

Braņicka 67027683
ieva.branicka@zm.gov.lv